

Sygn. akt

III AUa 17/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **11 czerwca 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Irena Mazurek (spr.)
	Sędziowie:	SSA Marta Pańczyk-Kujawska SSA Ewa Madera
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **11 czerwca 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **L. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o przeliczenie emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **12 listopada 2013 r.** sygn. akt **IV U 1181/13**

I. **z m i e n i a** częściowo zaskarżony wyrok jak też poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. z dnia 17 kwietnia 2013 r. w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy **L. B.** prawo do przeliczenia emerytury przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 70,98%, począwszy od dnia 1 kwietnia 2013 r.,

II. **dalej idącą apelację o d d a l a,**

III. **z a s ą d z a** od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. na rzecz wnioskodawcy **L. B.** kwotę 150 zł (słownie: sto pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu odwoławczym.

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 11 czerwca 2014 r.

Decyzją z dnia 17 kwietnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy L. B. przeliczenia emerytury, dochodzonego wnioskiem z dnia 11 kwietnia 2013 r. w trybie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Powołując w podstawie prawnej decyzji art. 114 ust. 1 w/w ustawy organ rentowy stwierdził, że brak jest przewidzianych w tym przepisie przesłanek do wzruszenia ostatecznej decyzji z dnia 15 listopada 2012 r. ustalającej prawo wnioskodawcy do emerytury i określającej wysokość tego świadczenia.

Wnioskodawca L. B. odwołał się od decyzji ZUS do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie.

W odwołaniu z dnia 23 maja 2013 r. wnioskodawca wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez zobowiązanie organu rentowego do przeliczenia emerytury przy uwzględnieniu wysokości wynagrodzeń uzyskiwanych w latach 1973-1980 w (...)i to od samego początku pobierania tego świadczenia, zarzucił, że zaskarżona decyzja ZUS jest dla niego krzywdząca, ponieważ nie jest jego zawinieniem fakt braku stosownego zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z wyżej wskazanego okresu, a z kolei świadectwo pracy wystawione przez tego pracodawcę z dnia 18 lutego 1980 r. jest wystarczającym dokumentem dla ustalenia wysokości wynagrodzenia za pracę.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 24 czerwca 2013 r. pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wnosil o oddalenie żądania wnioskodawcy z braku dostatecznych podstaw faktycznych i prawnych.

W uzasadnieniu tak wyrażonego stanowiska procesowego pozwany organ rentowy naprowadzał, że przedmiotowy wniosek o przeliczenie emerytury jest już kolejnym wnioskiem odwołującego z przywołaniem tej samej co uprzednio argumentacji, przy czym przyjęta przez ZUS w decyzji z dnia 19 grudnia 2012 r. odmowa przeliczenia świadczenia z uwagi na uznanie, iż świadectwo pracy z dnia 18 lutego 1980 r. nie może być dowodem dla ustalenia wysokości wynagrodzeń wnioskodawcy za lata 1973 – 1980, zaaprobowana została prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 4 marca 2013 r. sygn. akt IV U 79/13 oddalającym odwołanie L. B. od tej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie, po rozpoznaniu odwołania wnioskodawcy L. B., wyrokiem z dnia 12 listopada 2013 r. (sygn. akt IV U 1181/13) oddalił odwołanie.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sąd Okręgowy w Rzeszowie ustalił, że wnioskodawca L. B. ur. (...) w dniu 8 października 2012 r. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o ustalenie prawa do emerytury. Decyzją z dnia 15 listopada 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał wnioskodawcy prawo do dochodzonego świadczenia począwszy od dnia 8 października 2012 r. na podstawie art. 27 ustawy emerytalno – rentowej. Do ustalenia wysokość emerytury przyjęto: aktualną wówczas kwotę bazową 2.974,69 zł, 24 lata i 3 miesiące okresów składkowych, oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru (wwpw) 64,99% obliczony z wynagrodzeń z 20-stu lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia wnioskodawcy, przy czym w wynagrodzeniach tych między innymi za okresy od 1 lutego 1973 r. do 31 grudnia 1975 r. i od 1 stycznia 1980 r. do 23 stycznia 1980 r. – kiedy to L. B. pozostawał w zatrudnieniu w(...) – przyjęto minimalne wynagrodzenie wobec braku zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu względnie kartotek płacowych (te istniejące z okresu zatrudnienia u w/w pracodawcy od 1 stycznia 1976 r. do 31 grudnia 1979 r. pozyskane z Archiwum Państwowego w R. uwzględnione zostały przez ZUS). W dniu 12 grudnia 2012 r. L. B. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przeliczenie emerytury przy uwzględnieniu wynagrodzenia z okresu zatrudnienia w (...)– w części przyjętej wynagrodzenia minimalnego – według stawki godzinowej (19,90 zł na godzinę) wskazanej w świadectwie pracy z dnia 18 lutego 1980 r. Decyzją z dnia

19 grudnia 2012 r. ZUS odmówił dochodzonego przeliczenia odrzucając możliwość ustalenia wynagrodzeń za pracę wnioskodawcy na podstawie wyżej wymienionego świadectwa pracy. Prawidłowość tego podglądu potwierdził zaś Sąd Okręgowy w Rzeszowie, który prawomocnym wyrokiem z dnia 4 marca 2013 r. w sprawie o sygn. akt IV U 79/13 oddalił odwołanie wnioskodawcy. W dniu 11 kwietnia 2013 r. odwołujący ponowił żądanie przeliczenia świadczenia nie przedkładając żadnych nowych dowodów. Przeprowadzone w postępowaniu sądowym dowody z dokumentów, w tym także dowód z pozyskanych z Archiwum Państwowego w R. akt osobowych wnioskodawcy ze spornego okresu, doprowadziły równocześnie do ustalenia Sądu Okręgowego w Rzeszowie, że również one nie wnoszą niczego nowego do sprawy, przy jednoczesnym nie zmienionym stanie prawnym. W świetle powyższych ustaleń Sąd I instancji dokonując oceny prawnej sprawy – przy powołaniu w podstawie prawnej wyroku art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) – w ślad za stanowiskiem ZUS - uznał, że nie wystąpiły jakiegokolwiek przewidziane w tym przepisie przesłanki (nowe okoliczności czy dowody) pozwalające na wzruszenie ostatecznej decyzji ZUS z dnia 15 listopada 2012 r., ustalającej prawo wnioskodawcy do emerytury i określającej jej wysokości. Powyższe stanowiło więc o bezzasadności żądania L. B. przeliczenia świadczenia. W podstawie prawnej wyroku powołany nadto został art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 kpc.

Wyrok Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie z dnia 12 listopada 2013 r. zaskarżony został przez wnioskodawcę L. B.. W apelacji z dnia 17 grudnia 2013 r. (v. k. 29-33) wnioskodawca zarzucając tak naruszenie prawa procesowego (w szczególności art. 233 § 1 kpc przez błąd w ustaleniach faktycznych co do braku nowych okoliczności czy dowodów pozwalających na przeliczenie emerytury, wynikający z wybiórczej oceny materiału dowodowego), jak i prawa materialnego (w tym wypadku przez nieuzasadnioną odmowę zastosowania art 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie żądania odwołania w całości przy zasądzeniu stosownych kosztów procesu, względnie uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi, przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego jako części kosztów procesu. W uzasadnieniu wniesionego środka odwoławczego skarżący - opisując przebieg swych bezskutecznych dotąd starań o podwyższenie emerytury - akcentował, że ustalenie wysokości jego świadczenia emerytalnego od początku było błędne, bo winno było uwzględniać rzeczywiste wynagrodzenie oparte o dane ze świadectwa pracy, w szczególności w sytuacji zupełnie nie zrozumiałego dla niego faktu braku w Archiwum kompletu kart wynagrodzeń z okresu zatrudnienia w (...)

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. nie ustosunkował się do treści apelacji wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpoznając apelację wnioskodawcy L. B. zważył, co następuje;

Apelacja w przeważającym swym zakresie okazała się być uzasadniona, przy czym powyższe jest przede wszystkim wynikiem własnych ustaleń Sądu odwoławczego poczynionych w oparciu tak o dopuszczone już przez Sąd I instancji dowody, jak i dowody pozyskane na potrzeby postępowania apelacyjnego. Takie zaś działania naprawcze Sądu II instancji podyktowane były trafnie zarzucanym w apelacji naruszeniem art. 233 § 1 kpc przez brak wszechstronnej analizy materiału dowodowego w sprawie, co doprowadziło Sąd Okręgowy w Rzeszowie do nieuzasadnionego stwierdzenia o braku nowych dowodów pozwalających na przeliczenia świadczenia emerytalnego L. B. , a tym samym do bezzasadnej odmowy zastosowania art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.).

I tak przede wszystkim już na wstępie podkreślić należy, że zawartość pozyskanych przez Sąd I instancji z Archiwum Państwowego w R. akt osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) wyraźnie wskazywała, że oprócz przedłożonych już uprzednio w organie rentowym kartotek płacowych, które posłużyły do wyliczenia wysokości wynagrodzeń za lata 1976 -1979, istnieją jeszcze angaże z dnia 1 lutego 1973 r., 10 lipca 1974 r. i 20 marca 1975 r., określające stawkę godzinową wynagrodzenia zasadniczego wnioskodawcy za okresy: od 1 lutego 1973 r. do 31 lipca 1974r.- 11,50 zł za godzinę, od 1 sierpnia 1974 r. do 31 grudnia 1975 r. wynoszącą 13 zł za godzinę i od 1

stycznia do 23 stycznia 1980 r. w wysokości 19,90 zł za godzinę. Nadto angaż z dnia 20 marca 1975 r. przewidywał dodatek brygadzystowski w wysokości 15% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego wnioskodawcy (v. załączone do akta sprawy akta osobowe L. B.). Te zaś dokumenty stanowiące niewątpliwie „nowość” w sprawie wysokości emerytury odwołującego w sposób dostateczny pozwalały na ustalenie wysokości jego wynagrodzeń z brakującego okresu zatrudnienia u w/w pracodawcy tj. z okresu od 1 lutego 1973 do 31 grudnia 1975 r. i od 1 stycznia 1980 r. do 23 stycznia 1980 r., za który brak źródłowych kartotek płacowych, przy uwzględnieniu faktu wykonywania przez wnioskodawcę pracy w pełnym jej wymiarze i nie korzystania przez niego w wyżej wskazanym okresie z urlopów bezpłatnych (co potwierdza treść świadectwa pracy z dnia 18 lutego 1980 r.). W tym stanie rzeczy czyniąc w oparciu o powołane wyżej dokumenty, ustalenia co do wysokości stawek godzinowego wynagrodzenia i wysokości dodatku brygadzystowskiego wnioskodawcy ze spornego okresu – posiłkując się dodatkowo pozyskanym od pozwanego organu rentowego, a niekwestionowanym ostatecznie przez samego skarżącego wyliczeniem (v. k. 59-60) – Sąd Apelacyjny w Rzeszowie ustalił także (mając tu to dodatkowo na względzie nominalny czas pracy i przypadające liczby dni roboczych w całym spornym okresie – v. akta emerytalne wnioskodawcy i zalegające tam kalendarze z lat 1973 – 1975 i z 1980 roku) wysokość osiągniętych przez L. B. w poszczególnych latach wynagrodzeń. I tak ostatecznie za 1973 r. była to kwota 24.587 zł, za 1974 r. 27.884 zł, za 1975 r. 32.901 zł, a za 1980 r. 2.905 zł. To zaś pociągało za sobą konieczność zmiany dotychczasowego wskaźnika wwpw świadczenia z 64,99% na 70,98% obliczonego z 20-stu lat kalendarzowych z całego okresu ubezpieczenia wnioskodawcy, przy przyjęciu zaistnienia przewidzianych w art. 111 ust. 2 ustawy emerytalno – rentowej przesłanek do przeliczenia wysokości emerytury odwołującego.

Z tych to więc względów, mając dodatkowo także na uwadze treść art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) i na podstawie art. 386 § 1 kpc orzeczono jak w pkt I sentencji wyroku tut. Sądu, przyznając wnioskodawcy L. B. prawo do przeliczenia emerytury przy uwzględnieniu wwpw świadczenia 70,89% począwszy od dnia 1 kwietnia 2013 r. tj. od miesiąca, w którym złożył on ostatni wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury. Tym samym dalej idące żądanie skarżącego zobowiązania ZUS do podjęcia wypłaty zwiększonej emerytury już od dnia 8 października 2012 r. zostało oddalone (pkt II sentencji wyroku tut. Sądu oddalającego w pozostałej części apelację wnioskodawcy na podstawie art. 385 kpc). Uwzględnienie bowiem tak określonego żądania byłoby możliwe wyłącznie w przypadku przypisania organowi rentowemu błędu w rozumieniu art. 133 ust. 1 pkt 2 wyżej powołanej ustawy, przy pierwszorazowym ustaleniu wysokości emerytury odwołującego, gdy tymczasem - w ocenie tut. Sądu - błąd taki nie wystąpił ponieważ ustalając wysokość emerytury L. B. w decyzji z dnia 15 listopada 2012 r. pozwany organ rentowy opierał się na tych wszystkich zaoferowanych przez wnioskodawcę dowodach płacowych, które wówczas dozwalały na takie a nie inne ustalenie wysokości świadczenia. Nie można przy tym czynić ZUS zarzutu, że sam z urzędu nie wystąpił do Archiwum o udostępnienie całości akt osobowych wnioskodawcy, skoro on sam tego nie wnioskował, zaś przedłożone przez niego (v. k. 45 akt emerytalnych) pismo Archiwum Państwowego w R. z dnia 17 października 2012 r. w żaden sposób nie sugerowało choćby posiadania jakiegokolwiek jeszcze dodatkowej dokumentacji płacowej pozwalającej na ustalenie wysokości wynagrodzeń ze spornego okresu. W tym miejscu odnotować też przyjdzie, że również w sprawie o sygn. akt IV U 79/13 Sąd Okręgowy w Rzeszowie nie zdecydował o dopuszczeniu z urzędu dowodu z akt osobowych wnioskodawcy, uczynił to dopiero Sąd Okręgowy w Rzeszowie w niniejszym postępowaniu, aczkolwiek – jak zaznaczono to już na wstępie - bez koniecznej wnikliwej ich analizy. Tak czy inaczej rozmiar uwzględnionego żądania wnioskodawcy uzasadniał w ocenie tut. Sądu obciążenie pozwanego organu rentowego poniesionymi przez skarżącego kosztami postępowania apelacyjnego, o czym orzeczono jak w pkt III sentencji wyroku tut. Sądu na podstawie art. 98 § 1 kpc w związku z art. 108 § 1 kpc i przy uwzględnieniu § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. poz. 461). Na zasądzoną więc z tak określonego tytułu kwotę 150 zł składała się kwota 30 zł opłaty sądowej od apelacji, oraz kwota 120 zł stanowiąca stawkę minimalną wynagrodzenia pełnomocnika procesowego wnioskodawcy w postępowaniu odwoławczym.